

Idrott för personer med funktionsnedsättning

Uppföljning av funktionshinderspolitiken inom idrottsområdet 2024

Rapportering inom uppdrag Ju2022/01408/IAS

Centrum för idrottsforskning

Dnr CIF 2022/12

April 2025

ISBN: 978-91-988551-9-7

Innehåll

Innehåll	2
Sammanfattning	3
Inledning: idrott för personer med funktionsnedsättning	4
Uppföljning av funktionshinderspolitiken inom idrottsområdet	4
Idrottsrörelsens organisation med fokus på idrott för personer med funktionsnedsättning	5
Svenska Parasportförbundet och Svenska Dövidrottsförbundet	6
Sveriges Olympiska Kommitté och Sveriges Paralympiska Kommitté	8
Utbildning och lärandematerial	8
Parasport Sveriges utbildningar	10
RF-SISU distriktens webbplatser	10
Granskningens genomförande	10
Vad visar CIF:s granskning?	10
Idrott för personer med funktionsnedsättning	10
Ekonomiskt stöd	12
Utbildning	12
Slutsatser och reflektion kring granskningen	13
Kvantitativ uppföljning	14
Riksidrottsförbundets statliga lokala aktivitetsstöd (LOK-stöd)	14
Statistikmyndigheten SCB:s undersökning av levnadsförhållanden	15
Myndigheten för delaktighets panelundersökning – <i>Rivkraft</i>	17
Avslutning: arbetet under 2024 och planen framåt	19
Referenser	21
Bilaga – Granskning av RF-SISU distriktens webbplatser	24

Sammanfattning

Sedan 2022 har Centrum för idrottsforskning (CIF) i uppdrag av regeringen att följa upp funktionshinderspolitiken inom idrottsområdet. Den här rapporten beskriver arbetet under 2024.

Rapporten inleds med en kort bakgrund om uppdraget till CIF samt en redogörelse av idrottsrörelsens organisation, med fokus på idrott för personer med funktionsnedsättning. Därefter följer en fördjupning inom två områden. Den första är en kartläggning av idrottsrörelsens utbildningar i frågor kopplat till idrott för personer med funktionsnedsättning. Den andra är en granskning av RF-SISU distriktens webbplatser. Därefter följer en kvantitativ uppföljning bestående av bland annat statistik från Statistikmyndigheten SCB och data från Myndigheten för delaktighet. Rapporten avslutas med en beskrivning av CIF:s insatser under 2024 och en diskussion om kommande arbete.

Rapportens huvudsakliga slutsatser kan sammanfattas i följande punkter:

- Personer med funktionsnedsättning idrottar i mindre utsträckning än den övriga befolkningen. Coronapandemin och medföljande samhällsrestriktioner drabbade utövare med funktionsnedsättning särskilt hårt. En återhämtning kan ses men aktivitetsnivåerna är alltjämt länge än innan pandemin.
- Idrottsrörelsen arbetar aktivt med paraidrott och idrott för personer med funktionsnedsättning. SISU Idrottsutbildarna, Svenska Parasportförbundet och idrottens distriktsorganisationer erbjuder utbildningar. Det finns även möjligheter för lokala idrottsföreningar att söka ekonomiskt stöd för verksamhet för idrott för personer med funktionsnedsättning.
- Idrottsrörelsens insatser är emellertid begränsade i frågan om idrott för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF). Detta kan delvis förklaras av att idrottsrörelsen både definitionsmässigt och organisatoriskt har en klassificering av funktionsnedsättningar som endast delvis omfattar NPF. Till detta kommer att NPF är ett område som rymmer en rad olika kognitiva och sociala svårigheter. Långt ifrån alla med NPF-problematik har exempelvis en diagnos. Det finns därmed både praktiska och etiska utmaningar med att stödja personer med NPF inom idrottsrörelsen – och att följa upp denna fråga. Det är dock angeläget att idrottsrörelsen fortsätter arbeta aktivt med att möta personer med NPF.

Inledning: idrott för personer med funktionsnedsättning

Centrum för idrottsforskning (CIF) har sedan 2009 i uppdrag av regeringen att genomföra en regelbunden och långsiktig uppföljning av statens stöd till idrotten. Sedan 2022 har CIF även i uppdrag att följa upp funktionshinderspolitiken inom idrottsområdet. Uppföljningen ska utgå från regeringens strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken 2021–2031. Tidigare har CIF publicerat rapporten *Idrott för personer med funktionsnedsättning – uppföljning av funktionshinderspolitiken inom idrottsområdet*, vilken beskriver arbetet under 2022 och 2023.¹ Denna rapport redogör för CIF:s arbete under 2024.

Rapporten inleds med en kort bakgrund om uppdraget till CIF samt en redogörelse av idrottsrörelsens organisation, med fokus på idrott för personer med funktionsnedsättning. Därefter följer en fördjupning i området utbildning. Fördjupningen har tillkommit som ett led i CIF:s regeringsuppdrag att under 2024 genomföra en fördjupad analys av det ideella engagemanget inom idrotten.² Därefter följer en granskning av RF-SISU distriktens webbplatser med fokus på idrott för personer med funktionsnedsättning som ett led i att beskriva idrottsrörelsens arbete inom området. Efter denna granskning följer en kvantitativ uppföljning inom området bestående av bland annat statistik från Statistikmyndigheten SCB och data från Myndigheten för delaktighet. Rapporten avslutas med en beskrivning av CIF:s insatser under 2024 och en diskussion om kommande insatser.

Uppföljning av funktionshinderspolitiken inom idrottsområdet

CIF fick under april 2022 följande uppdrag:

Regeringen uppdrar... åt CIF att för idrottsområdet följa upp funktionshinderspolitiken utifrån det nationella målet för funktionshinderspolitiken (prop. 2016/17:188, bet. 2017/18:SoU5, rskr. 2017/18:86) och utifrån regeringens strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderpolitiken under 2021–2031 (dnr. S2021/06595). I genomförandet av uppdraget ska även målen för den statliga idrottspolitikens beaktas (prop. 2008/09:126, bet. 2008/09:KrU8, rskr. 2008/09:243). Uppdraget ska utföras med stöd från Myndigheten för delaktighet.³

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken

Följande går att läsa gällande det nationella målet för funktionshinderspolitiken:

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

För att nå det nationella målet ska genomförandet av funktionshinderspolitiken inriktas mot de fyra områdena:

- principen om universell utformning,
- befintliga brister i tillgänglighet,
- individuella stöd och lösningar för individens självständighet, och
- att förbygga och motverka diskriminering.⁴

¹ Centrum för idrottsforskning (2024). *Idrott för personer med funktionsnedsättning – uppföljning av funktionshinderspolitiken inom idrottsområdet*.

² Regeringsbeslut 2024-03-21. S2024/00636 (delvis). ”Uppdrag att följa upp statens stöd till idrotten”.

³ Regeringsbeslut 2022-04-21. Ju2022/01408/IAS. ”Uppdrag till Centrum för idrottsforskning”.

⁴ Regeringens proposition 2016/17:188. ”Nationellt mål och inriktning för funktionshinderspolitiken”.

Mål för den statliga idrottspolitiken

Målen för den statliga idrottspolitiken är att statsbidraget ska ge möjligheter för flickor och pojkar, kvinnor och män att motionera och idrotta för att främja en god folkhälsa, att stödja en fri och självständig idrottsrörelse samt att ge flickor och pojkar, kvinnor och män positiva upplevelser av idrott som underhållning.

Stöd till barn och ungdomar ska lämnas till verksamhet som bedrivs ur ett barnrättsperspektiv. Stöd kan även lämnas till sådan verksamhet som stärker idrottsutövares internationella konkurrenskraft.⁵

I regeringens förordning om statsbidrag till idrottsverksamhet framgår att bidraget, med få undantag såsom medel till riksidsrotts gymnasierna, är öronmärkt för föreningsidrott.⁶

Uppföljning av statens stöd till idrotten

CIF har sedan 2010 på uppdrag av regeringen löpande genomfört en uppföljning av staten stöd till idrotten (Ku2009/01978). Uppföljningen består av en övergripande kartläggning via ett indikatorsystem samt årliga fördjupningsstudier. Regeringen bestämmer vilka fördjupningsteman CIF ska studera.

Arbetet med att studera området idrott för personer med funktionsnedsättning betraktar vi som en del av denna större uppföljning.

Se rapporten *Idrott för personer med funktionsnedsättning – uppföljning av funktionshinderspolitiken inom idrottsområdet* för utförligare redovisning av uppdraget samt vår tolkning och förslaget av detsamma.⁷

Idrottsrörelsens organisation med fokus på idrott för personer med funktionsnedsättning

Merparten av den organiserade idrottsrörelsen i Sverige är samlad i Riksidrottsförbundet (RF), vars övergripande uppgifter är att stödja, företräda, leda och samordna idrottsrörelsen i gemensamma frågor. Medlemmar i RF är 72 specialidrottsförbund (SF)⁸, det vill säga nationella förbund för olika idrotter. De samlar tillsammans cirka 18 500 idrottsföreningar med omkring 3 miljoner medlemmar. Specialdistriktsidrottsförbuden (SDF) är SF:ens regionala organisering. Dessa varierar i antal och har varierande uppdrag.

SISU Idrottsutbildarna (SISU) är idrottsrörelsens egna studieförbund och ska verka för och bidra till idrottsrörelsens utveckling genom folkbildning och utbildning. SISU rymmer samma medlemsförbund som finns inom RF:s plus ytterligare fyra.⁹

RF och SISU:s högsta beslutande organ är förbundens stämmor, vilka anordnas vartannat år. Däremellan leds verksamheten av Riksidrottsstyrelsen respektive SISU:s förbundsstyrelse. Samma personer ingår i de båda styrelserna, vilka väljs på stämmorna. På central nivå har RF och SISU ett gemensamt kansli.¹⁰

RF:s arbete med idrott för personer med funktionsnedsättning ryms inom området ”trygg och inkluderande idrott”.¹¹ RF:s insatser omfattar bland annat det så kallade kompetensstödet tillsammans med

⁵ Regeringskansliet. ”Mål för civila samhället och idrott”. Webbsida.

⁶ Sveriges riksdag. ”Förordning (1999:1177) om statsbidrag till idrottsverksamhet”.

⁷ Centrum för idrottsforskning (2024). *Idrott för personer med funktionsnedsättning – uppföljning av funktionshinderspolitiken inom idrottsområdet*.

⁸ Under 2023 har Gång- och Vandringsförbundet har gått samman med Friidrottsförbundet.

⁹ Svenska Bridgeförbundet, Svenska Livräddningsförbundet, Svenska Pistolskytteförbundet och Sveriges Schackförbund.

¹⁰ RF, SISU, SISU Förlag, Idrottsfolkhögskolan och Riksidrottsmuseum kompletterar och stödjer varandra i det dagliga arbetet.

¹¹ Riksidrottsförbundet. ”Trygg och inkluderande idrott”. Webbsida.

Parasportförbundet. Kompetensstödet riktas till SF samt idrottsföreningar. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att delta i idrottsverksamhet.¹²

Riksidrottsstyrelsen fattade under 2022 beslut om följande:

Begreppet *idrott för personer med funktionsnedsättning* används som samlingsnamn när Riksidrottsförbundet arbetar med området. De målgrupper som omfattas av begreppet är desamma som finns inom ramen för Svenska Parasportförbundets samt Svenska Dövidrottsförbundets verksamhet. Det vill säga personer med syn-, rörelse- eller intellektuell funktionsnedsättning samt personer med hörselnedsättning.¹³

Se även definitionen av deltagare med funktionsnedsättning gällande statligt lokalt aktivitetsstöd nedan.

Idrottsrörelsens definition av idrott för personer med funktionsnedsättning innefattar inte neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF). NPF kan tänkas vara alla SF:s ansvar, eftersom personer med NPF finns inom alla SF. Parasportförbundet motionerade kring detta på Riksidrottsmötet 2023, vilket ledde till att ”stämman uppdrar åt RS [Riksidrottsstyrelsen] att utreda förutsättningarna för inrättande av en gemensam strategi för idrottsrörelsens verksamhet för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.”¹⁴

Se CIF:s tidigare rapport *Idrott för personer med funktionsnedsättning – uppföljning av funktionshinderspolitiken inom idrottsområdet*, för kompletterande beskrivning av idrottsrörelsens arbete inom området och redogörelse av det statliga ekonomiska stöd som RF fördelar till idrottsrörelsen.¹⁵

RF-SISU distrikten

De 19 RF-SISU distrikten har motsvarande uppdrag som RF och SISU på regional och lokal nivå, och arbetar aktivt med att stödja idrottsföreningar.¹⁶ Sedan 1 januari 2020 är distriktens två uppdrag, idrott (RF) och folkbildning (SISU), samlade i en gemensam organisation. Distriktens arbete leds av en styrelse för respektive distrikt. Distriktsidrottscheferna, som har sin anställning hos RF/SISU på central nivå, ansvarar för verksamhetens arbete (se figur 1).

Mycket av det aktiva arbetet inom området idrott för personer med funktionsnedsättning ligger hos de 19 RF-SISU distrikten. Distrikten stödjer föreningar i att utveckla sin verksamhet och anordnar folkbildning i föreningar.

Svenska Parasportförbundet och Svenska Dövidrottsförbundet

Idrott för personer med funktionsnedsättning ingår på flera sätt i den organiserade idrottsrörelsen. Två SF – Svenska Parasportförbundet och Svenska Dövidrottsförbundet – har det övergripande ansvaret att organisera denna typ av verksamhet inom sina respektive områden. Därutöver bedriver ett antal SF idrott för personer med funktionsnedsättning, som en inkluderad del av idrottsverksamheten.

Svenska Parasportförbundet och Sveriges Paralympiska Kommitté bildar tillsammans Parasport Sverige. Parasport Sverige organiserar idrott för personer med rörelsenedsättning, synnedsättning och intellektuell funktionsnedsättning inom 11 olika idrotter.¹⁷

¹² Riksidrottsförbundet. ”Idrott för personer med funktionsnedsättning”. Webbsida.

¹³ Riksidrottsförbundet. ”Begrepp kopplade till diskrimineringsgrunden funktionsnedsättning”. Beslutad av Riksidrottsstyrelsen 13 september 2022.

¹⁴ Riksidrottsförbundet & SISU Idrottsutbildarna. ”Protokoll över RF stämman i Uppsala 2023”, s 13.

¹⁵ Centrum för idrottsforskning (2024). *Idrott för personer med funktionsnedsättning – uppföljning av funktionshinderspolitiken inom idrottsområdet*.

¹⁶ Riksidrottsförbundet & SISU Idrottsutbildarna. ”Basuppdrag för RF-SISU distrikt från 2022”. Slutligt fastställt september 2021.

¹⁷ Alpin skidåkning, boccia, fotboll, goalball, innebandy, längdskidor/skidskytte, mattcurling, parashockey, rullstolsrugby, showdown och sportskytte. (2024-06-20)

Svenska Dövidrottsförbundet har döva och hörselskadade som sin primära målgrupp och inkluderar flera olika idrotter i verksamheten.¹⁸

Inom Parasportförbundet och Dövidrottsförbundet fanns 555 respektive 32 föreningar 2023. Antalet föreningar har för de båda förbunden varit relativt konstant över tid (se tabell 1).

Tabell 1. Antal idrottsföreningar* för Parasportförbundet och Dövidrottsförbundet 2019–2023

Förbund	2019	2020	2021	2022	2023
Parasport	552	538	541	548	555
Dövidrott	32	32	30	31	32

* En del föreningar består av olika sektioner, vilka ingår i skilda SF. Enbart föreningar med organisationsnummer.
Källa: Riksidrottsförbundet

Antalet aktiva utövare i Parasportförbundet och Dövidrottsförbundet kan mätas genom idrottsrörelsens gemensamma och digitala verksamhetssystem, IdrottOnline. I detta system finns klassificeringen ”aktiv i idrott”, som anger antalet personer som under ett år deltagit minst en gång i någon idrottsförenings aktiviteter. Det kan till exempel vara en utövare, tränare, ledare eller förtroendevald. En person kan vara ”aktiv i idrott” i (och inom) flera SF.

År 2023 hade Parasportförbundet och Dövidrottsförbundet 26 668 respektive 4 767 ”aktiva i idrott”. Över tid är antalet relativt konstant för de två förbunden (se tabell 2).

Tabell 2. Antal ”Aktiv i idrott”* för Parasportförbundet och Dövidrottsförbundet 2019–2023

Förbund	2019	2020	2021	2022	2023
Parasport	23 336	24 310	24 076	25 232	26 668
Dövidrott	4 532	4 614	4 636	4 724	4 767

* Med ”aktiv i idrott” menas att man under ett år deltagit minst en gång i någon av föreningens aktiviteter. En person kan vara ”aktiv i idrott” i flera SF.
Källa: Riksidrottsförbundet

Ett problem med måttet ”aktiv i idrott” är att det saknas rutiner för både registrering och rensning av idrottsutövare. Det påverkar statistikens kvalitet, samt möjligheten att följa upp omfattningen av idrottsutövare med funktionsnedsättning och utvecklingen över tid. Ett arbete pågår för att se över sättet att mäta aktivitet. I november 2024 ersattes ”aktiv i idrott” med ett nytt måttetal som förhoppningsvis ska förbättra möjligheten till uppföljning.

Ytterligare en omständighet som försvårar möjligheten att följa ”aktiv i idrott” i Parasportförbundet är arbetet med att inkludera förbundets idrotter inom andra SF (numera kallat ansvarsförflyttning). Idrottsrörelsens SF har kommit olika långt i den processen. Vissa har precis påbörjat en dialog med Parasportförbundet, medan andra helt integrerat idrott för personer med funktionsnedsättning i den ordinarie verksamheten. Enligt Parasportförbundet har för närvarande 62 av 72 SF uttryckt någon form av ambition och plan för att utveckla paraidrott inom det egna förbundet.¹⁹

¹⁸ Bangolf, basket, bordtennis, boule, bowling, cykel, discgolf, fotboll, friidrott, futsal (dam/herr), golf, orientering, padel, skidor och simning. (2024-06-20)

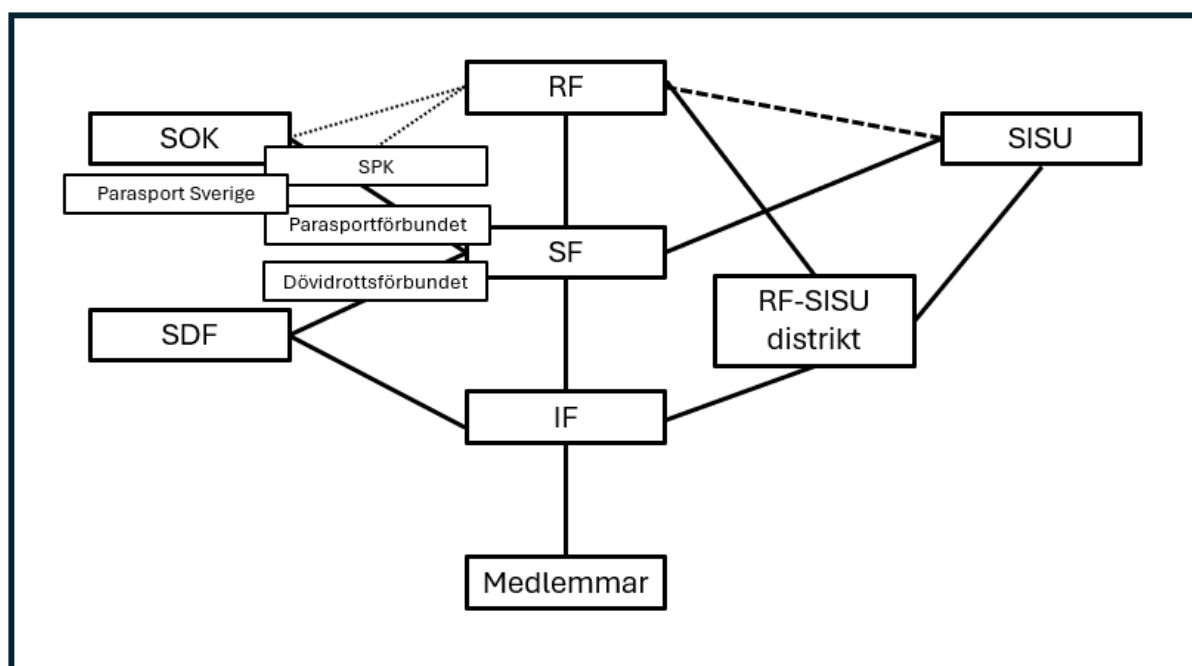
¹⁹ Lisa Lundell, projektledare Kompetenslyftet, Parasport Sverige. E-post 20 augusti 2024; Parasport Sverige & Pwc. *Idrott som förändrar liv: Parasportens värde för individ och samhälle.*

Sveriges Olympiska Kommitté och Sveriges Paralympiska Kommitté

Sveriges Olympiska Kommitté (SOK) är det högsta beslutande organet i Sverige för olympiska frågor och ansvarar för det svenska deltagandet i de olympiska spelen. Organisationen består av de idrottsförbund som finns på det olympiska programmet.²⁰

Sveriges Paralympiska Kommitté (SPK) är den svenska idrottsrörelsens högsta instans för paralympiska frågor och arbetar med att organisera, förbereda och genomföra svenskt deltagande i Paralympics, med fokus på att skapa konkurrenskraftiga trupper.

RF, SOK och Paraspport Sverige arbetar gemensamt i projektet Elitidrott 2030.²¹ Projektets övergripande ambition är att stärka den internationella konkurrenskraften genom ett starkare och mer samordnat elitidrottsstöd (se figur 1).

Figur 1. Idrottsrörelsens organisation med fokus på personer med funktionsnedsättning

RF = Riksidrottsförbundet, SF = specialidrottsförbundet, SDF = specialdistriktsidrottsförbundet, IF = idrottsförening, SISU = SISU Idrottsutbildarna, SOK = Sveriges Olympiska Kommitté, SPK = Sveriges Paralympiska Kommitté

Källa: Figuren är modifierad från RF:s intressepolitiska program.²²

Utbildning och lärandematerial

Utbildning är en viktig del i utvecklingen av den svenska idrottsrörelsen. Nedan presenteras en kartläggning av utbildning och lärandematerial i frågor rörande idrott för personer med funktionsnedsättning.

Kartläggningen har genomförts som ett led i CIF:s regeringsuppdrag att under 2024 genomföra en fördjupad analys av det ideella engagemanget inom idrotten.²³

²⁰ SOK består av 38 ordinarie medlemsförbund, så kallade olympiska specialförbund, och 18 så kallade "erkända" förbund, vilka är idrotter som för närvarande inte finns med på det olympiska tävlingsprogrammet men som är accepterade av Internationella Olympiska Kommittén (IOK). (2024-06-20)

²¹ Riksidrottsförbundet. "Elitidrott 2030". Webbsida; Mattsson, P. (2024). "Projektet Elitidrott2030". I Centrum för idrottsforskning, *Svensk elitidrott vid ett vägskäl*.

²² Riksidrottsförbundet. Intressepolitiskt program. 2023.

²³ Regeringsbeslut 2024-03-21. S2024/00636 (delvis). "Uppdrag att följa upp statens stöd till idrotten".

Första steget innebar att undersöka vilka utbildningar som erbjuds via *Kunskapsportalen*, en samlingssida för RF:s och SISU:s kunskapswebbar, digitala utbildningar och digitala lärandematerial producerade av SISU Förslag.²⁴ Under kategorin "Ledarskap" identifierades två utbildningar:

- Inkluderande ledarskap för att möta idrottare med funktionsnedsättning²⁵
- Inkluderande ledarskap för att möta personer med NPF²⁶

Den förstnämnda är ett utbildningsmaterial som SISU och RF tagit fram i samarbete med Parasport Sverige. Syftet är att stödja och vägleda tränare i en idrottsförening som möter idrottare med funktionsnedsättning. Följande delar ingår:

1. Introduktion
2. Idrott och funktionsnedsättning
3. Att träna och tävla som paraidrottare
4. Tränartips

Dessa fyra delar innehåller kunskap/fakta och reflektionsfrågor. Utöver detta finns en avslutande uppgift samt ett lärgruppsmaterial²⁷.

Den andra utbildningen – Inkluderande ledarskap för att möta personer med NPF – är ett utbildningsmaterial som SISU och RF tagit fram i samverkan med Riksförbundet Attention. Syftet är att stödja tränare i mötet med idrottare med NPF. Följande delar ingår:

1. Vad är NPF?
 - a. Symptom och orsaker till NPF
 - b. Beskrivning av mer förekommande diagnoser
2. Arbetssätt som tränare
 - a. Rutiner och struktur
 - b. Motivation, feedback och känslörlighet
 - c. Relationer och bemötande

Materialet innehåller kunskap/fakta och samtalsunderlag.

Båda utbildningarna är gratis.

Riksförbundet Attention har även tagit fram inspirationsskriften *En fungerande idrott för alla*.²⁸ Skriften vänder sig till aktivitetsledare inom idrotten med fokus på adhd, autism och NPF-diagnoser, och innehåller goda exempel från idrottsvärlden samt konkreta tips och verktyg.

Även CIF har publicerat skriften *Dolda utmaningar* inom området NPF.²⁹ Skriften ger inspiration, tips och råd om hur man bemöter barn och ungdomar med NPF inom idrotten. Den riktar sig till ledare, föräldrar och alla som arbetar för att ge alla barn och ungdomar en möjlighet att hitta idrotten.

²⁴ SISU Idrottsutbildarna. "Kunskapsportalen". Webbsida.

²⁵ SISU Idrottsutbildarna. "Inkluderande ledarskap för att möta idrottare med funktionsnedsättning". Webbsida.

²⁶ SISU Idrottsutbildarna. "Inkluderande ledarskap för att möta personer med NPF". Webbsida.

²⁷ "Lärgrupp är den mest använda verksamhetsformen inom SISU Idrottsutbildarna och idrottsrörelsen. En lärgrupp är en mindre grupp människor som regelbundet träffas för att tillsammans samtala kring ett visst ämne som man vill prata om. Lärgruppen bygger på det goda samtalet mellan deltagarna och ska möjliggöra utbyte av erfarenheter, olika perspektiv och olika upplevelser. Man kan också använda lärgruppen som en del av en kurs eller utbildning." SISU Idrottsutbildarna. "Vårt uppdrag". Webbsida.

²⁸ Riksförbundet Attention. (2017). *En fungerande idrott för alla – En inspirationsskrift för aktivitetsledare inom idrottare fokus på ADHD, Autism och NPF-diagnos**.

²⁹ Centrum för idrottsforskning. (2013). *Dolda utmaningar – om unga idrottare med osynliga funktionsnedsättningar*.

Parasport Sveriges utbildningar

På Parasport Sveriges webbplats³⁰ fanns följande utbildningar:

- Parasportens grunder
- Webbutbildning: Tryggt ledarskap
- Paraidrottarens hälsa: Kurs "Hälsa och prestation i parasport"
- Parasport för idrottsförbund och förening 7,5 hp
- Klassificering
- Ett gott bemötande
- Tillgänglighet på idrottsanläggningar

På Dövidrottsförbundets webbplats fann vi inga specifika utbildningar. Där hänvisas till SISU i allmänhet.

Sammanfattningsvis erbjuder idrottsrörelsen utbildning och lärandematerial inom området idrott för personer med funktionsnedsättning. Olika aktörer, såsom SISU, Parasportförbundet och Riksförbundet Attention har tagit fram både kurser och läromedel. Området framstår som viktigt och prioriterat för idrottsrörelsen. Denna bedömning förstärks av att RF i februari 2025 meddelade att SISU tillsammans med Riksförbundet Attention tagit fram en kunskapssida, för att underlätta arbetet med att skapa en inkluderande och stödjande miljö avseende idrott för ungdomar med NPF.³¹ Ett annat exempel är att utbildningen *Parasportens grunder* kommer att ingå i de idrottsövergripande utbildningar som anordnas av alla RF-SISU distrikt för idrottsföreningar under 2025.³²

RF-SISU distriktens webbplatser

Granskningens genomförande

Under juni–september 2024 granskade vi på CIF:s kansli RF-SISU distriktens webbplatser med fokus på idrott för personer med funktionsnedsättning. Syftet var att synliggöra hur och i vilken omfattning som idrottsrörelsens distriktsförbund arbetar inom området.

I granskningen sökte vi efter information om:

- Parasportförbundet/Parasport Sverige samt Specialdistriktsförbund (SDF)
- Dövidrottsförbundet/dövidrott
- Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF)
- Ekonomiskt stöd till idrott för personer med funktionsnedsättning
- Utbildning inom området idrott för personer med funktionsnedsättning

Se bilaga för en utförlig beskrivning av genomförandet.

Vad visar CIF:s granskning?

Idrott för personer med funktionsnedsättning

Samtliga av RF/SISU:s 19 distriktsförbund har någon form av arbete inom området idrott för personer med funktionsnedsättning. För en majoritet av distrikten fanns information på deras webbplatser under

³⁰ Parasport Sverige. "Utbildning". Webbsida. (2024-08-16)

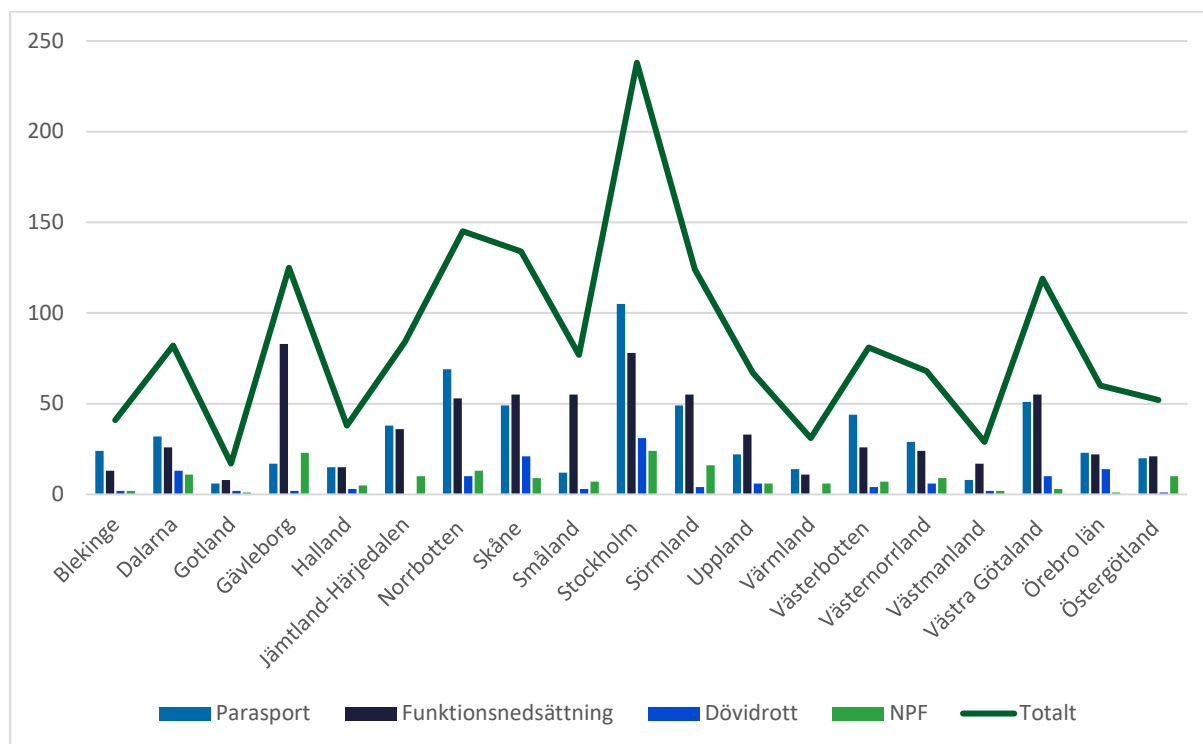
³¹ Riksidrottsförbundet. "Nyhetsarkiv". Webbsida.

³² Riksidrottsförbundet. "Kompetensstöd". Webbsida.

huvudrubriken *Inkluderande idrott* (eller liknade). Underrubriken *Parasport* var vanligt förekommande. Samtliga distrikt angav en kontaktperson/ fler kontaktpersoner för området, oftast en idrottskonsulent. Personer med anställning som idrottskonsulenter möter föreningsledare, tränare, aktiva och föräldrar inom föreningsidrotten. De lyssnar in föreningarnas behov – vad föreningarna vill uppnå och hur de vill utvecklas. Idrottskonsulenten vägleder och ger förslag på hur en förening kan komma vidare i sitt arbete, bland annat via folkbildning (se bilaga tabell 1).³³

En majoritet av distrikten (15 st) nämnde och/eller länkade till Parasportförbundet/Parasport Sverige. Omkring hälften nämnde och/eller länkade till SDF:en. Ungefär hälften av distrikten hade även någon form av information om dövidrott. En majoritet av distrikten hänvisade emellertid felaktigt till Dövsportförbundet. Två av distrikten länkade till det korrekta namnet Dövidrottsförbundet. Ett av distrikten, RF-SISU Örebro län, hade en egen webbsida om dövidrott. Där fanns information om Sveriges enda riksgymnasium för döva och hörselskadade, som ligger i distriktet. Vad gäller NPF hade ungefär hälften av distrikten någon form av information inom området (se bilaga tabell 2).

Vid en kompletterande sökning via respektive distrikts webbplats sökfunktion fick ”parasport” och ”funktionsnedsättning” flest träffar. Dessa begrepp fanns på samtliga webbplatser. Även ”npf” fick träffar hos alla distrikt. ”Dövidrott” gav träffar hos samtliga utom två. Sannolikt överlappade en del träffar varandra. En del sökningar hänvisade till verksamhetsinriktningar, verksamhetsberättelser eller likande (se figur 2).

Figur 2. Antal träffar totalt och uppdelat på sökord för RF-SISU distrikten

Sökningen på distrikten webbplatser gjordes 2024-09-10.

En majoritet av distrikten redovisade information om ekonomiskt stöd respektive utbildning på sina webbsidor om parasport (14 respektive 16 st). Ekonomiskt stöd handlade framför allt om den särskilda satsningen *Projektstöd IF Anläggning*, där det finns möjlighet satt söka ekonomiska bidrag till utrustning för utövare med funktionsnedsättning. Endast ett fåtal distrikt pekade emellertid på specifika utbildningar, såsom *Inkluderande ledarskap för att möta idrottare med NPF* (se bilaga tabell 2).

³³ Riksidrottsförbundet & SISU Idrottsutbildarna. ”Guide för folkbildning i förening”.

Ett stort antal distrikt (11 st) redovisade länkar till ParaMe, vilket är en webbplats av Parasport Sverige med information till personer med funktionsnedsättning om möjligheterna till idrott och träning. En del distrikt (5 st) hade rubriken: "Hur ser det ut i din förening?". Därefter följde ett antal frågor i syfte att få föreningar att fundera över hur hinder kan undanröjas, så att personer med funktionsnedsättning har samma möjligheter som andra att delta i idrott.

En fjärdedel av distrikten hade någon form av text eller dokument innehållande begrepp med koppling till området idrott för personer med funktionsnedsättning, såsom "people first". Emellertid hade endast två distrikt även inkluderade underlag i form av material på lättläst svenska eller teckenspråk (se bilaga tabell 3).

Ekonomiskt stöd

Under rubriken *Bidrag och stöd* med underrubrikerna *Ekonomiskt stöd* eller *ekonomiska stöd* på distriktens webbsidor granskade vi förekomsten av specifika ekonomiska stöd för idrottsföreningar att söka för insatser riktade till idrott för personer med funktionsnedsättning. Förekomsten av "funktionsnedsättning" och "parasport" eller liknande ord återfanns för *Projektstöd IF* (idrottsförening). *Projektstöd IF* är ett bidrag som idrottsföreningar, som är medlem i ett SF anslutet till RF, kan ansöka om hos distrikten för primärt barn- och ungdomsverksamhet.³⁴ Inom ramen för stödet finns olika inriktningar. I störst utsträckning noterades området idrott för personer med funktionsnedsättning för inriktningen *Anläggning*³⁵, vilket även var tydligt vid granskningen av webbsidorna om parasport. Här är ett särskilt sökområde "stöd till utrustning för utövare med funktionsnedsättning". Området noterades för nästintill samtliga distrikt. I mer generella termer nämndes idrott för personer med funktionsnedsättning för områdena *Barn och ungdom* och *Återstart* i ett flertal av distrikten.

Två av distrikten hade skapat egna projektstöd inom området idrott för personer med funktionsnedsättning. Ett exempel var *Projektstöd IF: Go Para*, som RF-SISU Norrbotten utformat.

Hos många av distrikten inkluderade även information om statligt lokalt aktivitetsstöd (LOK-stöd) innehåll om personer med funktionsnedsättning. LOK-stödet avser att stödja idrottslig föreningsverksamhet för barn och ungdomar mellan 7 och 25 år, men för deltagare med funktionsnedsättning finns ingen övre åldersgräns. För LOK-stöd gäller samma som för Projektstöd IF – det kan sökas av idrottsföreningar ansluta till SF som tillhör RF.³⁶

Flera av distrikten (10 st) hänvisar till möjligheten att söka stöd för personer med funktionsnedsättning hos Allmänna Arvsfonden (se bilaga tabell 4).

Se CIF:s tidigare rapport *Idrott för personer med funktionsnedsättning – uppföljning av funktionshindernpolitiken inom idrottsområdet* för en beskrivning av det statliga ekonomiska stöd RF fördelar till idrottsrörelsen inom området.³⁷

Utbildning

För att granska området utbildning närmare nyttjades distriktens särskilda sökverktyg för just utbildningar. Under angiven tidsperiod på ett halvår (från 2024-08-13 till 2025-02-13) noterades totalt 382 utbildningar eller likande i systemet. Flest utbildningar (77 st) hade distriktet för Västra Götaland, medan distriktet för Örebro län redovisade lägst med endast fyra utbildningar.

³⁴ Riksidrottsförbundet. "Bidrag och stöd". Webbsida.

³⁵ Riksidrottsförbundet. "Riktlinjer Projektstöd IF Anläggning Projektperiod 2024–2025". Beslutad av generalsekreterare 13 oktober 2023.

³⁶ Riksidrottsförbundet. "LOK-stöd". Webbsida.

³⁷ Centrum för idrottsforskning (2024). *Idrott för personer med funktionsnedsättning – uppföljning av funktionshindernpolitiken inom idrottsområdet*.

Drygt hälften av distrikten erbjöd utbildningar specifikt inom området idrott för personer med funktionsnedsättning. Totalt handlar det om 30 utbildningar, varav några var återkommande. Distriktet för Stockholm hade flest (6 st). Ungefär hälften av samtliga distrikts utbildningar inom området var digitala. Ett utbildningstillfälle var mellan 1,5 och 5 timmar långt. Majoriteten av utbildningarna verkar ha varit kostnadsfria (se bilaga tabell 5).

Slutsatser och reflektion kring granskningen

Den här granskningen tog sin utgångspunkt i CIF:s uppdrag att följa upp funktionshinderspolitiken inom idrottsområdet. Vi granskade vilken information som finns inom området idrott för personer med funktionsnedsättning på de 19 RF-SISU distrikts webbplatser. Granskningen genomfördes under juni–september 2024.

Granskningens resultat kan sammanfattas i följande punkter:

- RF-SISU distrikten arbetar med området idrott för personer med funktionsnedsättning
- De finns goda möjligheter för idrottsföreningar att söka ekonomiska stöd för arbete med idrott för personer med funktionsnedsättning
- RF-SISU distrikten erbjuder utbildning inom området idrott för personer med funktionsnedsättning

Idrott för personer med funktionsnedsättning ingår inte explicit i RF-SISU distrikts basuppdrag.³⁸ Trots det kan det ändå sägas ingå indirekt, eftersom distrikts uppgift är ”sköta idrottsrörelsens gemensamma angelägenheter”. Idrott för personer med funktionsnedsättning är ett av RF/SISU:s utpekade områden. Området återfinns både i RF:s stadgar (*Allas rätt att vara med*)³⁹ och i idrottsrörelsens strategiarbete (*Strategi 2025*)⁴⁰. Dessutom erhåller distrikten ekonomiskt stöd för att arbeta med strategin.⁴¹

RF inkluderar emellertid inte uttryckligen NPF i begreppet idrott för personer med funktionsnedsättning. Vad gäller distrikten hade ungefär hälften någon form av information om NPF. Idrottsrörelsens begränsade insatser rörande NPF kan delvis förklaras av att man, både definitionsmässigt och organisatoriskt, har en klassificering av funktionsnedsättningar som endast delvis omfattar NPF. Till detta kommer att NPF är ett område som rymmer en rad olika kognitiva och sociala svårigheter. Långt ifrån alla med NPF-problematik har exempelvis diagnoser. Det finns därmed både praktiska och etiska utmaningar med att stödja personer med NPF inom idrottsrörelsen – och att följa upp denna fråga. Det är dock samtidigt angeläget att idrottsrörelsen fortsätter att arbeta aktivt med att möta personer med NPF.

Kartläggningar av detta slag måste alltid redovisas med förbehållet att frånvaro av information inte nödvändigtvis innebär frånvaro av insatser. Det finns således en möjlighet att idrottsrörelsens distriktsförbund till exempel genomfört utbildningsinsatser som vi inte kunnat identifiera i vår granskning. Mot denna reservation kan man samtidigt invända att det är svårt för målgruppen att hitta utbildningarna om det saknas information om dem. I detta sammanhang ska även tilläggas att det är problematiskt att endast två distrikt hade ett inkluderade/tillgängligt informationsunderlag. Denna brist i tillgänglighet måste åtgärdas om idrottsrörelsen ska leva upp till det nationella målet inom funktionshinderspolitiken.⁴²

I vår närmare granskning användes RF-SISU distrikts särskilda sökverktyg, där utbildningar finns att söka uppdelat på distrikt. En sökning i detta verktyg ger en övergripande ögonblicksbild av utbildningsutbudet hos distrikten. För en mer genomgripande kartläggning och analys av idrottsrörelsens utbildningar i frågor om

³⁸ Riksidrottsförbundet & SISU Idrottsutbildarna. ”Basuppdrag för RF-SISU distrikt från 2022”. Slutligt fastställt september 2021.

³⁹ Riksidrottsförbundet. ”RF:s Stadgar – I lydelse efter RF-stämman 2023”.

⁴⁰ Riksidrottsförbundet. ”Strategi 2025”. Webbsida.

⁴¹ Riksidrottsförbundet. ”Verksamhetsstöd RF-SISU distrikt Strategi 2025 2022–2023”. Beslutad av generalsekreterare 26 oktober 2021, reviderad 7 februari 2022.

⁴² Regeringens proposition 2016/17:188. ”Nationellt mål och inriktning för funktionshinderspolitiken”.

idrott för personer med funktionsnedsättning, skulle emellertid utbudet behöva sättas i relation till övriga utbildningar i RF/SISU:s regi samt de eventuella utbildningar som ges av SF. Därutöver vore det värdefullt att undersöka i vilken omfattning idrottsrörelsens utbildningar verkligen når ut till avsedda målgrupper.

Det skulle även vara intressant att granska distriktens verksamhetsinriktningar och verksamhetsberättelser i särskild ordning. Det skulle kunna ge en bild av vad som görs inom området och detta även i relation till andra arbetsområdets omfattning.

Kvantitativ uppföljning

Inom idrottsrörelsen finns primärt två data som kan användas som kvantitativa mått inom området idrott för personer med funktionsnedsättning: 1) måttet ”aktiv i idrott” i det digitala rapporteringsverktyget IdrottOnline, och 2) antalet registrerade aktiviteter och deltagartillfällen i bidragsformen statligt lokalt aktivitetsstöd (LOK-stöd) (för ”aktiv i idrott” se Svenska Paraspportförbundet och Svenska Dövidrottsförbundet ovan). Utöver dessa informationskällor kan man även lägga till konkreta elitidrottsliga resultat, såsom antalet erhållna medaljer eller placeringar i världsmästerskap och i Paralympics.

Samtliga dessa tre mått ingår i CIF:s årliga uppföljning av statens stöd till idrotten. Uppgifter om Paraspportförbundet och Dövidrottsförbundet ingår även i generella sammanställningar av SF:s verksamhet, till exempel i indikatorer som mäter idrottsrörelsens ekonomi. Det ska även tilläggas att CIF:s uppföljning rörande idrott för personer med funktionsnedsättning har utvecklats över tid, med början i 2022 års uppföljning via LOK-stödsstatistiken.⁴³ I 2024 års uppföljning har vi inkluderat nya data från Statistikmyndigheten SCB:s underökning av svenska folkets levnadsförhållanden (ULF och Barn-ULF).⁴⁴

I regeringsbeslutet för uppdraget är Myndigheten för delaktighet utsedd att vara en stödjande myndighet. Vi har via myndigheten fått ta del av data från en panelundersökning med personer med funktionsnedsättning, kallad *Rivkraft*.

Förutom i uppföljningen av statens stöd till idrotten, redovisas statistik även på CIF:s webbplats Idrottsstatistik.se.

Se CIF:s tidigare rapport *Idrott för personer med funktionsnedsättning – uppföljning av funktionshinderspolitiken inom idrottsområdet* för en beskrivning av kvantitativ uppföljning i allmänhet och specifikt inom området idrott för personer med funktionsnedsättning.⁴⁵

Riksidrottsförbundets statliga lokala aktivitetsstöd (LOK-stöd)

Det statliga lokala aktivitetsstödet (LOK-stödet) är ett generellt, statligt aktivitetsstöd riktat till lokala och ideella idrottsorganisationer. Bidragsberättigade är ideella föreningar anslutna till något SF. Verksamhet registreras som ”aktiviteter”, ”deltagartillfällen” eller ”deltagartillfällen funktionsnedsatt”. LOK-stöd syftar till att stödja idrottslig föreningsverksamhet för barn och ungdomar mellan 7 och 25 år. För personer med funktionsnedsättning finns ingen övre åldersgräns.

⁴³ Centrum för idrottsforskning (2023). *Statens stöd till idrotten: uppföljning 2022*.

⁴⁴ Centrum för idrottsforskning (2025). *Statens stöd till idrotten: uppföljning 2024*.

⁴⁵ Centrum för idrottsforskning (2024). *Idrott för personer med funktionsnedsättning – uppföljning av funktionshinderspolitiken inom idrottsområdet*.

Följande definition av deltagare med funktionsnedsättning finns i LOK-stödsföreskrifterna:

Med deltagare med funktionsnedsättning i detta regelverk avses deltagare som med anledning av en rörelsenedsättning, synnedsättning, hörselnedsättning eller intellektuell funktionsnedsättning har behov av särskilt anpassade träningsmetoder, specialanpassad utrustning eller ledare med särskild medicinsk och/eller pedagogisk kompetens.

Deltagare i verksamhet arrangerad av förening ansluten till Svenska Parasportförbundet eller Svenska Dövidrottsförbundet omfattas alltid av begreppet deltagare med funktionsnedsättning.⁴⁶

Antalet deltagartillfällen för personer med funktionsnedsättning minskade under 2020 och 2021, jämfört med 2019 (undantaget Dövidrottsförbundet som ökade något mellan 2020 och 2021). Nedgången synliggör att utövare med funktionsnedsättning drabbades särskilt hårt av coronapandemin och medföljande samhällsrestriktioner. Under åren 2022 och 2023 skedde en återstart, men vägen till de nivåer som gällde före pandemin är lång (även här är Dövidrottsförbundet undantaget). Antalet deltagartillfällen för Parasportförbundet var hela 33 procent lägre för 2023 än 2019. Det ska emellertid tilläggas att idrottsrörelsen för närvarande genomgår en ansvarsförflyttning vad gäller personer med funktionsnedsättning. Det innebär att många av Parasportförbundets idrotter och utövare inkluderas i andra specialidrottsförbund. Detta leder till en naturlig minskning av deltagartillfällen för just Parasportförbundet. Denna ansvarsförflyttning kan dock inte ensam förklara hela nedgången mellan 2019 och 2023 (se tabell 3).

Tabell 3. LOK-stöd 2019–2023, deltagartillfällen för personer med funktionsnedsättning*

Förbund	2019	2020	2021	2022	2023
Parasport	219 580	107 807	83 100	135 326	147 700
Dövidrott	67 861	47 544	51 474	65 191	77 543
Övriga förbund	322 144	210 592	197 089	260 534	281 556
Totalt	609 585	365 943	331 663	461 051	506 799

* För personer med funktionsnedsättning finns igen övre åldersgräns. Deltagare i verksamhet arrangerad av förening ansluten till Parasportförbundet och Dövidrottsförbundet omfattas alltid av begreppet deltagare med funktionsnedsättning. Denna tabell ingår i uppföljning av statens stöd till idrotten 2023 (tabell 3.1.3.10).

Källa: Riksidrottsförbundet/LOK-stöd

Generellt sett är LOK-stödsstatistiken ett bra mått på idrottsföreningars aktiviteter, eftersom det finns ekonomiska incitament för föreningar att registrera sina aktiviteter och deltagartillfällen. För personer med funktionsnedsättning finns ingen övre åldersgräns vad gäller denna registrering, vilket innebär att statistiken inkluderar samtliga i den kategorin. Det finns dock inget ekonomiskt incitament att registrera personer under 25 år som ”deltagartillfällen funktionsnedsatt”, vilket sannolikt försämrar statistikens kvalitet. En ytterligare begränsning i statistikens tillförlitlighet är att reglerna för LOK-stödet förändrats över tid.

Statistikmyndigheten SCB:s undersökning av levnadsförhållanden

Statistikmyndigheten SCB genomför sedan 1975 årliga undersökningar av det svenska folkets levnadsförhållanden (ULF).⁴⁷ Syftet är framför allt att belysa välfärdens fördelning mellan olika grupper i befolkningen. ULF är en urvalsundersökning med personer från 16 år och uppåt. Från 2022 används en så kallad kombinerad insamling, där urvalspersonerna får välja om de svarar via telefon eller webbformulär.

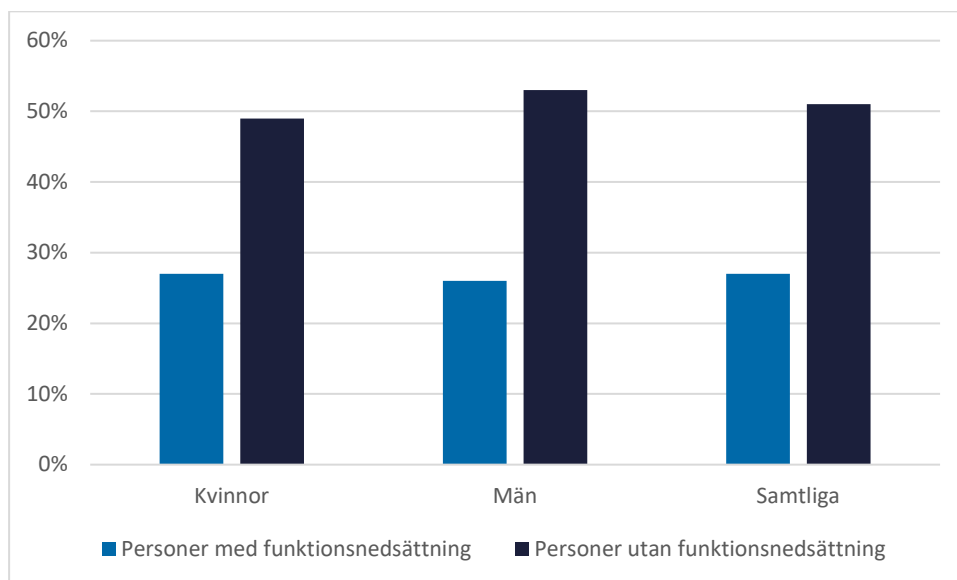
⁴⁶ Riksidrottsförbundet. ”Föreskrifter om statligt lokalt aktivitetsstöd”. Fastställda av Riksidrottsstyrelsen 15 januari 2023.

⁴⁷ Statistikmyndigheten SCB. ”Barns levnadsförhållanden (Barn-ULF)”. Webbsida.

Sedan 2001 har studien kompletterats med frågor till barn i åldrarna 12–18 år rörande deras levnadsförhållanden (Barn-ULF). Före 2015 intervjuades barn i åldern 10–18 år. Från 2023 genomförs Barn-ULF som en fristående undersökning vart tredje år. Insamlingsmetoden har ändrats från telefonintervjuer till webbenkät, vilket tillsammans med reviderade frågeställningar rörande ungas fritidsvanor, medför att jämförelser över tid bör undvikas. I både ULF och Barn-ULF ingår frågor om medborgarnas fritidsvanor, inklusive idrottsaktiviteter.

I SCB:s mätning från 2023 angav personer med funktionsnedsättning att de idrottat eller motionerat i betydligt mindre omfattning, jämfört med den övriga befolkningen. Detta gällde samtliga åldersgrupper: barn, unga och vuxna (se figur 3–5). För barn och unga var mönstret särskilt tydligt om *idrott* preciserades till föreningsidrott (se figur 4 och 5).

I Barn-ULF mäts funktionsnedsättning baserat på frågan: ”Har du en långvarig sjukdom, funktionsnedsättning eller annat långvarigt hälsoproblem (till exempel diabetes, allergi, eksem eller ADHD) som du fått fastställt av en läkare?” Denna definition av personer med funktionsnedsättning, i kombination med etiska aspekter, gör det svårt att följa gruppen och göra jämförelser, inte minst personer med NPF.

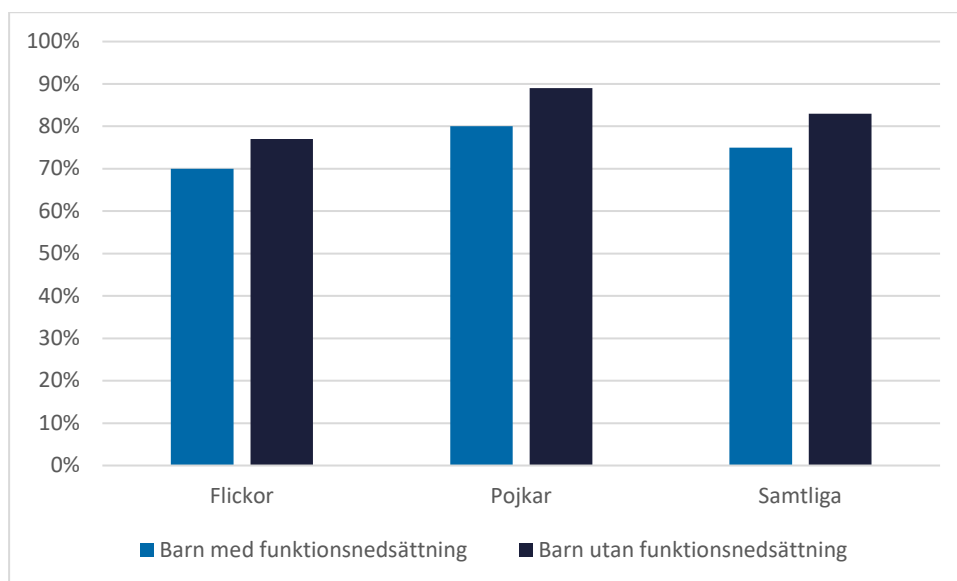

Figur 3. Andel kvinnor och män 16 år eller äldre, med och utan funktionsnedsättning*, som idrottat eller motionerat varje vecka de senaste 12 månaderna 2023

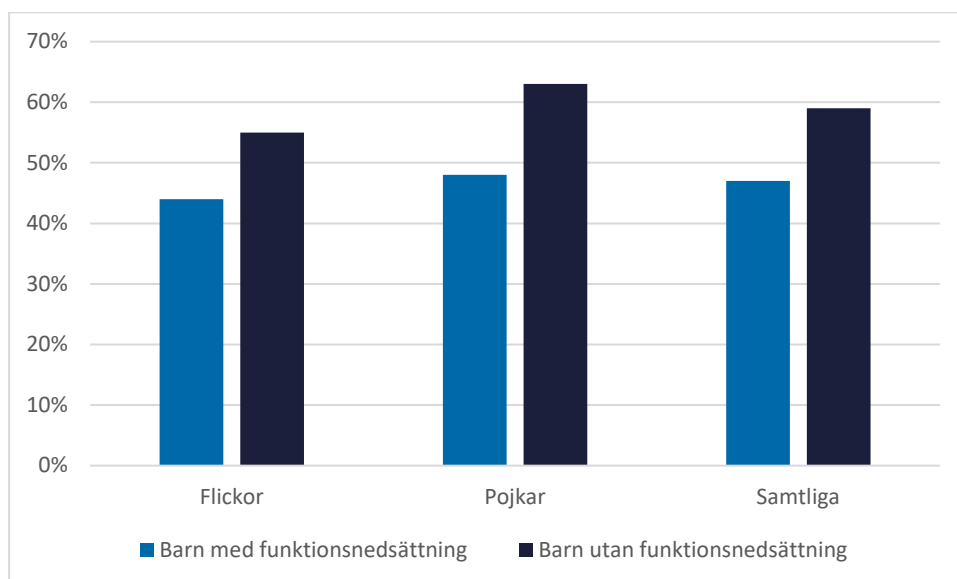
* För definition av funktionsnedsättning se definition 1, SCB.

Denna tabell ingår i uppföljning av statens stöd till idrotten 2023 (figur 3.3.2.2).

Källa: SCB, ULF

Figur 4. Andel barn 12–18 år med och utan funktionsnedsättning* som tränar** minst en gång i veckan 2023
 * Funktionsnedsättning baseras på frågan "Har du en långvarig sjukdom, funktionsnedsättning eller annat långvarigt hälsoproblem (till exempel diabetes, allergi, eksem eller ADHD) som du fått fastställt av en läkare?"
 ** Så pass att man blir andfådd eller svettig. Till exempel jogga, gå på gym eller spelar fotboll med kompisar.
 Källa: SCB, Barn-ULF

Figur 5. Andel barn 12–18 år med och utan funktionsnedsättning* som idrottade i en förening/klubb minst en dag i veckan 2023
 * Funktionsnedsättning baseras på frågan "Har du en långvarig sjukdom, funktionsnedsättning eller annat långvarigt hälsoproblem (till exempel diabetes, allergi, eksem eller ADHD) som du fått fastställt av en läkare?"
 Denna tabell ingår i uppföljning av statens stöd till idrotten 2023 (figur 3.3.1.2).
 Källa: SCB, Barn-ULF

Myndigheten för delaktighets panelundersökning – Rivkraft

Myndigheten för delaktighet (MDF) har en undersökningspanel för att löpande och systematiskt kunna samla in individers egen erfarenhet av funktionsnedsättning, kallad *Rivkraft*.⁴⁸ Totalt deltar omkring 2 300 personer som lever med funktionsnedsättning i panelen. Alla som har en eller flera funktionsnedsättningar

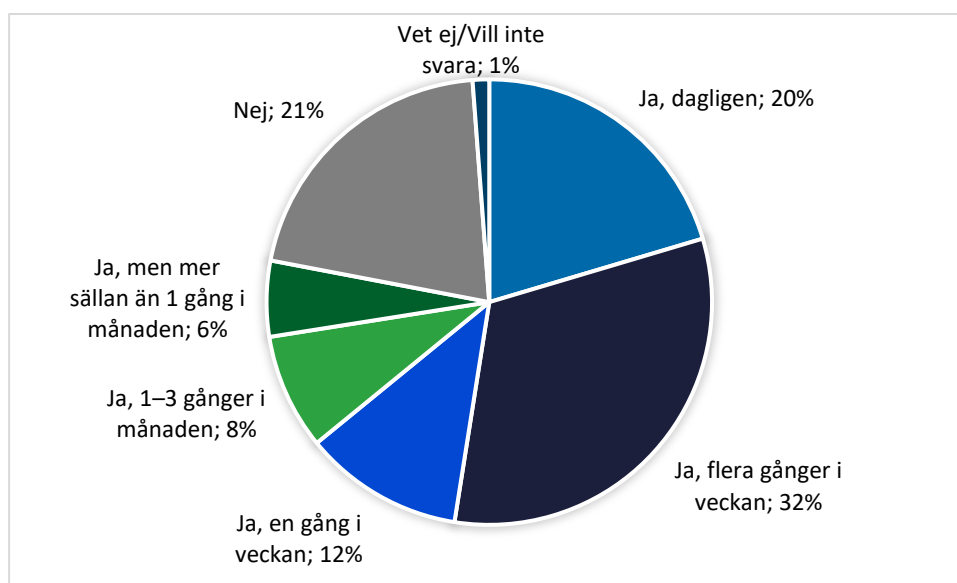
⁴⁸ Myndigheten för delaktighet. "Undersökningspanelen Rivkraft". Webbsida.

och är 15 år eller äldre kan anmäla sig. Enkäter skickas ut några gånger per år till paneldeltagarna, vilka löpande ger sin syn på hinder och möjligheter inom olika samhällsområden.

CIF har via myndigheten fått ta del av data från en panelundersökning – *Rivkraft 42*. Denna panel bestod av totalt 1 795 deltagare, varav 74 procent var kvinnor, 23 procent män. Tre procent uppgav ”annat”. De flesta var i åldern 45–54 år. Vanligt förekommande funktionsnedsättningar var NPF och psykisk funktionsnedsättning. Nedan presenterar vi resultat från tre frågor i undersökningen.

Ett första – och positivt – resultat var att ungefär varannan paneldeltagare sade sig motionera dagligen eller flera gånger i veckan, medan 20 procent gjorde det en gång i veckan eller 1–3 gånger per månad. Mer oroande var att 27 procent angav att de motionerar mer sällan än en gång per månad eller inte alls (se figur 6).

I tabell 4 anges förklaringar till att varför vissa deltagare sade sig inte motionera eller motionera mera. De vanligaste svaren var ”Har inte ork”, ”Annan orsak” och ”Har inte råd”. På en direkt fråga uppgav hela 62 procent av paneldeltagarna att de skulle vilja börja motionera eller motionera mer (se figur 7). Det förefaller som att idrottsrörelsen har en viktig roll att fylla för att tillgodose idrott för gruppen personer med funktionsnedsättning.

Figur 6. Andel som motionerar* (totalt antal respondenter = 1 789)

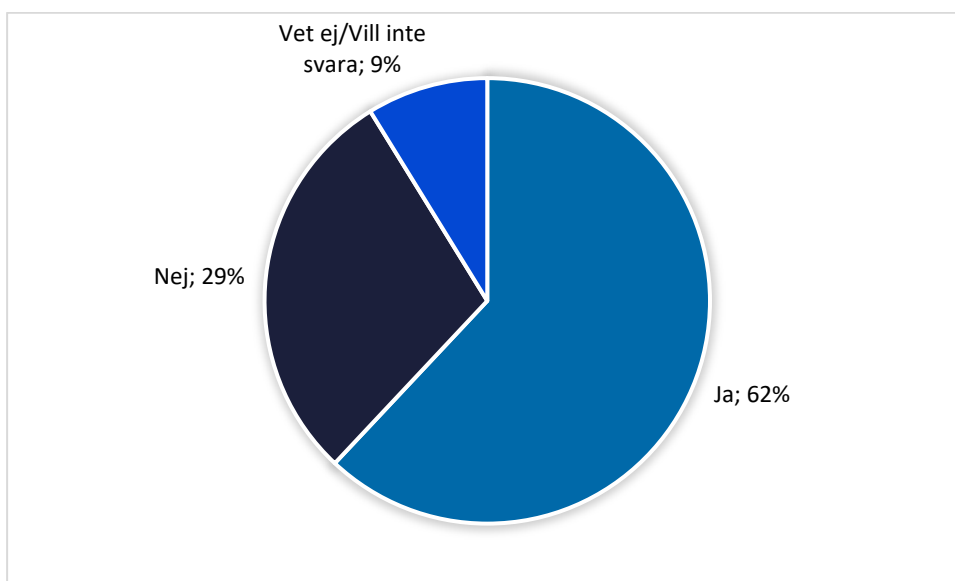
* Med motion menas till exempel att ta promenader, gå på gym, simma, jogga eller delta i andra idrottsaktiviteter.

Källa: MFD, *Rivkraft 42*

Tabell 4. Anledningar till att inte motionera eller att inte motionera mera (totalt antal respondenter = 1 114, flervalsfråga: totalt antal svar = 2 250)

	%
Inte tillgång till tillgängliga motionshallar/gym. Till exempel på grund av att lokalen inte är tillgänglighetsanpassad, allergier	14
Hittar inte en träningsform som passar mig	21
Har ingen vän att motionera med	21
Svårt att få det stöd jag behöver. Till exempel ledsagare, boendestödjare, anhörig, tolk, assistent	14
Har inte tid	18
Har inte ork	54
Har inte råd	28
Annan orsak	33
Vet ej/Vill inte svara	1

Källa: MFD, Rivkraft 42

Figur 7. Viljan att motionera eller att motionera mera (totalt antal respondenter = 1 786)

Källa: MFD, Rivkraft 42

Avslutning: arbetet under 2024 och planen framåt

Under de drygt 2,5 år som CIF haft i uppdrag att följa upp funktionshinderspolitiken inom idrottsområdet har tid avsatts för att tolka och forma uppdraget, samt söka kunskap om området idrott för personer med funktionsnedsättning. Här ingår såväl genomgång av definitioner, idrottsrörelsens arbete och kvantitativa underlag, som kontakt med relevanta organisationer och aktörer. Detta arbete återfinns till stor del i denna

och i vår tidigare rapport med titeln *Idrott för personer med funktionsnedsättning – uppföljning av funktionshinderspolitiken inom idrottsområdet*.⁴⁹

För oss på CIF är det viktigt att uppdraget utförs i samverkan med relevanta organisationer och aktörer, såsom Riksidrottsförbundet/SISU Idrottsutbildarna, Svenska Parasportförbundet, Svenska Dövidrottsförbundet och Myndigheten för delaktighet (MFD). I regeringsbeslutet för vårt uppdrag är MFD dessutom utsedd att vara en stödjande myndighet. Mot denna bakgrund är det positivt att vi har fått ta del av MFD:s panelundersökning *Rivkraft*. CIF har även bidragit med enkätfrågor om föreningsidrott till *Rivkraft*. Data från dessa kommer att bearbetas under 2025.

CIF finansierar och fördelar statliga medel till idrottsforskning. Inom ramen för 2024 års utlysning, beslutade CIF:s styrelse om en extra utlysning av forskningsbidrag inom området idrott för personer med funktionsnedsättning. Detta resulterade i att sex forskningsprojekt beviljades medel.⁵⁰ Den extra utlysningen 2024 ingick som en del av regeringsuppdraget – att följa upp funktionshinderspolitiken inom idrottsområdet. För 2025 genomfördes ingen extra utlysning. Inom ramen för den ordinarie beviljades dock fyra projekt medel för forskning om idrott för personer med funktionsnedsättning.⁵¹

Ett annat område vi har för avsikt att inkludera i uppdraget är: tillgänglighet och universell utformning. Tanken är att koppla detta till ett annat av CIF:s regeringsuppdrag, att upprätta och driva en kunskapsplattform för anläggningar och utemiljöer för idrott och fritid.

CIF:s arbete att följa upp funktionshinderspolitiken inom idrottsområdet ska vara långsiktigt och kontinuerligt. Därför har CIF:s kansli även påbörjat ett arbete med att utveckla och förbättra indikatorer om idrott för personer med funktionsnedsättning. Tanken är att dessa ska ingå i CIF:s ordinarie uppföljning av statens stöd till idrotten. I sammanhanget kan noteras att samtliga underlag pekar på att personer med funktionsnedsättning idrottar i mindre utsträckning än andra. Utöver kvantitativa mått har vi för avsikt att ta fram kvalitativ kunskap, med ambitionen att även den ska ingå i ordinarie uppföljningens fördjupningsstudier.

⁴⁹ Centrum för idrottsforskning (2024). *Idrott för personer med funktionsnedsättning – uppföljning av funktionshinderspolitiken inom idrottsområdet*.

⁵⁰ 1. Lars Kristén, Högskolan i Halmstad: *Idrott för unga med funktionsnedsättning - samverkan och utveckling för ökad delaktighet och inkludering*, 2. Marie Ohlsson, Mittuniversitetet: *Bättre idrott i förening för idrottare med intellektuell funktionsnedsättning*, 3. Anna Bjerkefors, Gymnastik- och idrottshögskolan: *Biomekaniska riskfaktorer för trycksår under rullstolskörning hos rullstolsidrottare*, 4. Daniel Arvidsson, Göteborgs universitet: *Jag klarar det! Främja fysisk aktivitet och idrott hos barn med medfödda hjärtfel*, 5. Oscar Bergens, Umeå universitet: *Digital träning för bättre balans – i samskapande med vuxna med intellektuell funktionsnedsättning*, och 6. Jessica Norrbom, Karolinska institutet: *Att mäta fysisk kapacitet och självkänsla hos barn och unga med cerebral pares*. Ytterligare ett projekt - Yves Vanlandewijck, Gymnastik- och idrottshögskolan: *IMU-sensor för analys av prestation inom rullstolsidrott från ett tränar och klassificerarperspektiv* – beviljades medel inom ordinarie tilldelning.

⁵¹ 1. Lars Kristén, Högskolan i Halmstad, *Idrott för unga med funktionsnedsättning – samverkan & utveckling för ökad delaktighet & inkludering*, 2. Kristina Fagher, Lunds universitet, *Skador och sjukdomar hos svenska elitidrottare inom Parasport – en prospektiv studie över 5 år*, 3. Eva Linghede, Gymnastik- och idrottshögskolan, *Att röra sig på spekatrat – unga autisters och ADHD:ares berättelser om idrott och rörelse*, och 4. Yves Vanlandewijck, Gymnastik- och idrottshögskolan, *Klassificering i 3X3 basket för idrottare med intellektuell funktionsnedsättning*. Svenskt Nätverk för Anpassad Fysisk Aktivitet (SNAFA) erhöll även medel.

Referenser

Centrum för idrottsforskning (2013). *Dolda utmaningar – om unga idrottare med osynliga funktionsnedsättningar*.

Centrum för idrottsforskning (2024). *Idrott för personer med funktionsnedsättning – uppföljning av funktionshinderspolitiken inom idrottsområdet*. Rapportering inom uppdrag Ju2022/01408/IAS. Dnr 2022/12.

Centrum för idrottsforskning (2023). *Statens stöd till idrotten: uppföljning 2022*, Rapport 2023:1. Stockholm: Centrum för idrottsforskning.

Centrum för idrottsforskning (2025). *Statens stöd till idrotten: uppföljning 2024*, Rapport 2025:2. Stockholm: Centrum för idrottsforskning.

Mattsson, P. (2024). "Projektet Elitidrott2030". I Centrum för idrottsforskning, *Svensk elitidrott vid ett vägsål - En analys av framtiden för det svenska elitidrottssystemet*. Rapport 2024:2. Stockholm: Centrum för idrottsforskning.

Myndigheten för delaktighet. "Undersökningspanelen Rivkraft". Webbsida. <https://www.mfd.se/uppfoljning-och-statistik/undersokningspanelen-rivkraft/>

Parasport Sverige. "Utbildning". Webbsida. <https://parasport.se/kompetensstod/samlat-kompetensstod/utbildningar>

Parasport Sverige & Pwc. *Idrott som förändrar liv: Parasportens värde för individ och samhälle*. <https://parasport.se/download/18.104bb63e1917857b3f86a7f3/1724666373808/Rapport,%20Idrott%20som%20förändrar%20liv%20-%20Parasportens%20värde%20för%20individ%20och%20samhälle.pdf>

Regeringens proposition 2016/17:188. "Nationellt mål och inriktning för funktionshinderspolitiken". https://www.regeringen.se/contentassets/0571a7504d49428292a6ab114e4b0263/nationellt-mal-och-inriktning-for-funktionshinderspolitiken-prop-2016-17_188.pdf

Regeringsbeslut 2022-04-21. Ju2022/01408/IAS. "Uppdrag till Centrum för idrottsforskning". <https://www.regeringen.se/contentassets/13566bff404d47b18bc4b20d9df2a8ce/uppdrag-till-centrum-for-idrottsforskning.pdf>

Regeringsbeslut 2024-03-21. S2024/00636 (delvis). "Uppdrag att följa upp statens stöd till idrotten". <https://www.regeringen.se/contentassets/27af67f204a44be1bbdc6acfoefd9bc7/uppdrag-att-folja-upp-statens-stod-till-idrotten.pdf>

Regeringskansliet. "Mål för civila samhället och idrott". Webbsida. <https://www.regeringen.se/regeringspolitik/civila-samhallet-och-idrott/mal-for-civila-samhallet-och-idrott/>

Riksförbundet Attention (2017). *En fungerande idrott för alla – En inspirationsskrift för aktivitetsledare inom idrottare fokus på ADHD, Autism och NPF-diagnos**. <https://attention.se/wp-content/uploads/2016/03/idrottsskrift-slutversion.pdf>

Riksidrottsförbundet. "Begrepp kopplade till diskrimineringsgrunden funktionsnedsättning". Beslutad av Riksidrottsstyrelsen 13 september 2022. <https://www.rf.se/download/18.5d77fe9418ced7d7d6431c1b/1704968615429/begrepp-kopplat-till-diskrimineringsgrunden-funktionsnedsattning.pdf>

Riksidrottsförbundet. "Bidrag och stöd". Webbsida. <https://www.rf.se/bidrag-och-stod/bidrag>

Riksidrottsförbundet. "Elitidrott 2023". Webbsida. <https://www.rf.se/rf-arbetar-med/elitidrott/elitidrott-2030>

Riksidrottsförbundet. "Föreskrifter om statligt lokalt aktivitetsstöd". Fastställda av Riksidrottsstyrelsen 15 januari 2023.
<https://www.rf.se/download/18.3d00015a187a3942b455a616/1695819057664/Föreskrifter%20om%20statligt%20lokalt%20aktivitetsstöd%2020230115.pdf>

Riksidrottsförbundet. "Idrott för personer med funktionsnedsättning". Webbsida. <https://www.rf.se/rf-arbetar-med/trygg-och-inkluderande-idrott/idrott-for-personer-med-funktionsnedsattning>

Riksidrottsförbundet (2023). *Intressepolitiskt program*.
https://www.rf.se/download/18.1ad2bfee18b37bba05170ff7/1697789015295/RF_intressepolitiskt_program_2023.pdf

Riksidrottsförbundet. "Kompetensstöd". Webbsida. <https://www.rf.se/rf-arbetar-med/trygg-och-inkluderande-idrott/idrott-for-personer-med-funktionsnedsattning/kompetensstod>

Riksidrottsförbundet. "LOK-stöd". Webbsida. <https://www.rf.se/bidragochstod/lok-stod>

Riksidrottsförbundet. "Nyhetsarkiv". Webbsida. <https://www.rf.se/nyhetsarkiv/pressmeddelanden/2025-02-10-nytt-stod-for-att-mota-barn-och-ungdomar-med-npf>

Riksidrottsförbundet. "RF:s Stadgar – I lydelse efter RF-stämman 2023".
<https://www.rf.se/download/18.7e76e6bd183a68d7b711635/1693403151624/RFs%20stadgar.pdf>

Riksidrottsförbundet. "Riktlinjer Projektstöd IF Anläggning Projektperiod 2024–2025". Beslutad av generalsekreterare 13 oktober 2023.
<https://www.rf.se/download/18.2f3de19d18cb9be7851deba2/1704714446196/Riktlinjer%20för%20Projektstöd%20IF%20Anläggning%202024-2025.pdf>

Riksidrottsförbundet. "Strategi 2025". Webbsida. <https://www.rf.se/rf-arbetar-med/strategi-2025>

Riksidrottsförbundet. "Trygg och inkluderande idrott". Webbsida. <https://www.rf.se/rf-arbetar-med/trygg-och-inkluderande-idrott>

Riksidrottsförbundet. "Verksamhetsstöd RF-SISU distrikt Strategi 2025 2022-2023". Beslutad av generalsekreterare 26 oktober 2021, reviderad 7 februari 2022.
<https://www.rf.se/download/18.4665efe718412b3921e1c19/1666786443394/Riktlinjer%20överksamhetsstöd%20RF-SISU%20distrikt%20Strategi%202025%202022-2023.pdf>

Riksidrottsförbundet & SISU Idrottsutbildarna. "Basuppdrag för RF-SISU distrikt från 2022". Slutligt fastställt september 2021.
<https://www.rf.se/download/18.7e76e6bd183a68d7b71179b/1664978259561/Basuppdrag%20RF-SISU%20distrikt%202022.pdf>

Riksidrottsförbundet & SISU Idrottsutbildarna. "Guide för folkbildning i förening".
<https://www.sisuidrottsutbildarna.se/download/18.7d74975f1859fd1f76aa209/1674027220213/Guide%20för%20folkbildning%20i%20förening-WEBBVERSION.pdf>

Riksidrottsförbundet & SISU Idrottsutbildarna. "Protokoll över RF stämman i Uppsala 2023".
<https://www.rf.se/download/18.3049265a18bf648907b7aa3/1700668706012/Protokoll%20RF-stämman%202023.pdf>

SISU Förlag. "Inkluderande ledarskap för att möta idrottare med funktionsnedsättning". Webbsida.
<https://utbildning.sisuforlag.se/rfsisu/idrottens-webbar/ledarskap/inkluderande-ledarskap-for-att-mota-idrottare-med-funktionsnedsattning/>

SISU Förlag. "Inkluderande ledarskap för att möta personer med NPF". Webbsida.
<https://utbildning.sisuforlag.se/rfsisu/idrottens-webbar/ledarskap/att-skapa-ett-inkluderande-ledarskap-for-att-mota-idrottare-med-npf-diagnos/>

SISU Idrottsutbildarna. "Kunskapsportalen". Webbsida. <https://www.sisuidrottsutbildarna.se/sisu-idrottsutbildarna/kunskapsportal>

SISU Idrottsutbildarna. "Vårt uppdrag". Webbsida. <https://www.sisuidrottsutbildarna.se/sisu-idrottsutbildarna/vart-uppdrag/sisu-idrottsutbildarnas-uppdrag>

Statistikmyndigheten SCB. "Barns levnadsförhållanden (Barn-ULF)". Webbsida. <https://www.scb.se/vara-tjanster/bestall-data-och-statistik/register/mikrodata-for-undersokningarna-av-barns-levnadsforhallanden-barn-ulf/>

Sveriges riksdag. "Förordning (1999:1177) om statsbidrag till idrottsverksamhet". Webbsida.
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-19991177-om-statsbidrag-till_sfs-1999-1177/

Bilaga – Granskning av RF-SISU distriktens webbplatser

Granskningens genomförande

Under juni – september 2024 granskade vi på CIF:s kansli RF-SISU distriktens webbplatser med fokus på idrott för personer med funktionsnedsättning. Syftet var att synliggöra vad och i vilken omfattning distrikten genomför arbete inom området.

Inledningsvis gick vi förutsättningslöst igenom webbplatserna. Utifrån denna genomgång växte en struktur för granskningen fram. Distriktens webbplatser är uppbyggda på ett likande sätt. Huvudfokus för granskningen har varit området idrott för personer med funktionsnedsättning. Sökningen startade med att undersöka om distrikten överhuvudtaget arbetar med dessa frågor. Området återfanns i huvudsak under den övergripande rubriken *Vi arbetar med*. Det är webbsidorna under denna rubrik som granskningen primärt fokuserat på. Sidorna publicerades under 2022–2023 och uppdaterades under 2022–2024 (se tabell 1).

Vi sökte efter följande områden på dessa webbsidor:

- Parasportförbundet/Parasport Sverige samt Specialdistriktsförbund (SDF)
- Dövidrottsförbundet/dövidrott
- Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF)

En anledning till att vi specifikt sökte efter NPF är att idrottsrörelsens definition av idrott för personer med funktionsnedsättning inte innefattar NPF.

Utöver dessa tre sökte vi även efter följande områden:

- Ekonomiskt stöd till idrott för personer med funktionsnedsättning
- Utbildning inom området idrott för personer med funktionsnedsättning

Granskningen kompletterades med en generell sökning via respektive distrikts webbplats sökfunktion. Sökorden ”parasport”, ”funktionsnedsättning”, ”dövidrott” och ”npf” användes. Alla söktyper – *Webbsidor*, *Aktuellt och nyheter* samt *Dokument* – inkluderades i sökningen. Antal träffar noterades. Sökningen genomfördes 2024-09-10.

Rubriken *Bidrag och stöd* med underrubriken *Ekonomiskt* alternativt *ekonomiska stöd* på webbsidorna granskades för att komplettera informationen inom detta område. Sökningen genomfördes 2024-09-06, 2024-09-09 och 2024-09-10. Här noterades specifika stöd inom området idrott för personer med funktionsnedsättning, det vill säga de stöd som var ansedda för ”funktionsnedsättning”, ”parasport” eller liknande.

För området utbildning användes det sökverktyg, där utbildningar går att söka uppdelade på samtliga distrikt. Här noterade vi utbildningar specifikt inom området idrott för personer med funktionsnedsättning. Sökningen begränsades till sex månader (från 2024-08-13 till 2025-02-13, få verkar dock ha utbildningar för 2025 i systemet). Sökningen genomfördes 2024-08-13. Denna sökning gav en övergripande ögonblicksbild av utbudet av utbildningar inom området fördelat på distrikten.

Tabell 1. RF-SISU distriktens webbsidor– idrott för personer med funktionsnedsättning

RF-SISU distrikt	Övergripande område	Område	Publicering	Uppdatering	Idrottskonsulent
Blekinge	Inkluderande och jämställd idrott	Parasport	09-dec-22	13-dec-22	Ja
Dalarna	Inkluderande idrott för alla	Parasport – idrott för personer med funktionsnedsättning	28-jun-23	26-aug-24	Ja (2 st)
Gotland	Inkluderande idrott	Parasport	22-nov-22	08-jan-24	Ja
Gävleborg	Inkluderande idrott	Parasport	18-nov-22	12-mar-24	Ja (2 st)
Halland	Inkluderande idrott	Aktiviteter för barn och unga i behov av särskilt stöd (ABU)*	21-apr-23	29-feb-24	Ja
Jämtland-Härjedalen	Inkludering, Jämställdhet och Hållbarhet	Parasport	29-nov-22	27-jan-23	Ja (länk till lista)
Norrbottnen	Inkluderande och jämställd idrott	Parasport	28-nov-22	18-okt-23	Ja
Skåne	Trygghet och inkluderande idrott	Idrott för personer med funktionsnedsättning	03-nov-22	19-aug-24	Ja (2 st)
Småland	Inkluderande idrott	Idrott för personer med funktionsnedsättning	17-okt-22	23-maj-24	Ja
Stockholm**	Parasport	Se övergripande område	04-okt-22	13-jul-23	Ja (sakkunnig)
Sörmland***	Inkluderande idrott	Idrott för personer med funktionsnedsättning	25-okt-22	25-juni-24	Ja
		Idrott för personer med dolda funktionsnedsättningar	08-dec-22	06-mar-24	Ja
Uppland	Inkluderande idrott	Idrott för personer med funktionsnedsättning	23-nov-22	18-juni-24	Ja (2 st)
Värmland	Inkluderande idrott och jämställdhet	Parasport och NPF	12-okt-22	10-jun-24	Ja
Västerbotten	Trygg idrott, mångfald och antidoping	Mångfald, jämställdhet och inkludering	10-okt-22	06-aug-24	Ja
Västernorrland	Inkluderande och jämställd idrott	Parasport	14-nov-22	02-maj-23	Ja
Västmanland	Inkluderande idrott	Parasport	25-nov-22	16-jan-23	Ja
Västra Götaland	Inkluderande idrott	Parasport	28-okt-22	19-feb-24	Ja (länk till lista), SDF (7 st)
Örebro län***/*	Inkluderande idrott	Parasport	28-okt-22	21-nov-23	Ja (Parasport (2 st))
		Dövidrott	07-okt-22	13-sept-23	Ja (Dövidrott)
Östergötland	Inkluderande idrott och jämställd idrott	Inkluderande idrott (Parasport)*****	21-okt-22	15-maj-24	Ja

*Även området *Inkludering och jämställdhet* finns och innehåller "funktionsnedsättning".

***Parasport* finns som eget område under rubriken *Vi arbetar med*. Även *Inkludering* finns.

***Två relevanta områden.

****Har inte rubriken *Vi arbetar med*. Områden finnas under rubriken *Idrott och folkbildning*.

*****Parasport är en rubrik på webbsidan.

Tabell 2. RF-SISU distriktens webbsidor – idrott för personer med funktionsnedsättning – områden

RF-SISU distrikt	Parasportförbundet /Parasport Sverige	SDF*	Dövidrottsförbundet /dövidrott	NPF**	Ekonomiskt stöd***	Utbildning
Blekinge	Ja (länk)	Ja (nämns)	Nämns (Dövsporförbundet)	Nämns	Anläggning	Nämns
Dalarna	Ja (länk)	Ja (länk)	Nämns (Dövsporförbundet)	Nämns	Anläggning	Nämns
Gotland	Ja (länk)	Ja (länk)	-	-	-	Nämns (folkbildning)
Gävleborg	Ja (nämns)	-	-	-	Anläggning (?- länk till Återstart)	-
Halland	-	-	-	Nämns (diagnoser)	ABU****	Nämns
Jämtland-Härjedalen	Ja (nämns)	-	-	-	Anläggning	-
Norrbottn	Ja (länk)	Ja (länk)	Nämns (Dövsporförbundet)	Nämns	Anläggning	Nämns
Skåne	Ja (länk)	-	Ja (dövidrott)	Ja	Anläggning LOK-stöd	Ja (Tryggt ledarskap, Grundutbildning för tränare, Inkluderande ledarskap för att möta idrottare med NPF, Hur möter vi barn och ungdomar med beteendemaningar)
Småland	Ja (nämns)	Ja (länk)	-	-	Anläggning	Ja (Inkluderande ledarskap)
Stockholm	Ja (länk)	Ja (länk)	Nämns (Dövsporförbundet)	Nämns	-	Nämns
Sörmland	Ja (länk)	-	Nämns (Dövsporförbundet)	Ja (egen sida)	Anläggning	Ja (Inkluderande ledarskap för ratt möta idrottare med funktionsnedsättning, Inkluderande ledarskap för att möta idrottare med NPF)
Uppland	Ja (länk)	Ja (länk)	Ja (länk)	Ja	Stimulasmedel Anläggning Barn och ungdom Kompetensstöd	Ja (Ledare som lyssnar)
Värmland	Ja (länk)	Ja (nämns)	Nämns (Dövsporförbundet)	Ja	Anläggning	Nämns
Västerbotten	-	-	-	-	-	Ja (Stöd för ledare som möter idrottare med funktionsnedsättning)
Västernorrland	Ja (länk)	Ja (länk)	Nämns (Dövsporförbundet)	Nämns	Anläggning	Nämns
Västmanland	Ja (länk)	-	Nämns (Dövsporförbundet)	Nämns	Anläggning	-
Västra Götaland	Ja (länk)	Ja (länk)	-	Nämns	Anläggning Nytveckling anläggning	Nämns
Örebro län	-	Ja (länk)	Ja (egen sida, länk till förbundet)	-	-	Nämns i samband med RIG
Östergötland	-	Ja (länk)	-	-	-	Nämns (Trygg och inkluderande idrott → Kunskapswebb)

*Specialdistriktsidrottsförbund. Parasport Sverige har 19 distriktsförbund (SDF) fördelade över landet (<https://www.parasport.se/forening-och-distrikt/distrikt>). **Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

Anläggning = Projektstöd IF, Återstart = Projektstöd IF, Barn och ungdom = Projektstöd IF *Aktiviteter för barn och unga i behov av särskilda stöd.

IDROTT FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Tabell 3. RF-SISU distriktens webbsidor – idrott för personer med funktionsnedsättning – vanligt förekommande områden

RF-SISU distrikt	Vanligt förekommande							Övrigt
	Din förening*	Parasportens-mål**	ParaMe***	YouTube****	Tre filmer*****	Begrepp	Kunskapswebb/ Kunskapsportal*****	
Blekinge	Ja	-	Ja (länk)	-	-	-	-	-
Dalarna	Ja	-	Ja (länk)	Ja	Ja	-	-	-
Gotland	-	-	-	Se övrigt	Se övrigt	Ja	-	Länk – YouTube ParaportSWE Länk RF - Inkluderande idrott
Gävleborg	-	Ja	-	-	-	-	Ja (länk)	-
Halland	-	-	-	-	-	-	-	Goda exempel
Jämtland- Härjedalen	-	Ja	-	-	-	-	-	-
Norrbottnen	Ja	-	Ja (länk)	Ja	Ja	Ja	-	-
Skåne	-	-	Ja (länk)	-	Ja (1 nr 3)	Ja	-	Fritidsbanken Goda föreningsexempel
Småland	-	Ja	Ja (länk)	-	-	-	-	Reportageserie Goda föreningsexempel
Stockholm	-	-	-	-	-	Ja	Ja (länk i pdf)	NIU
Sörmland	-	-	-	-	-	Ja	-	Träna barn och unga med NPF Parasportveckan (Prova-på dag) Attention (länk)
Uppland	-	-	Ja (länk)	-	-	-	-	Informationsmaterial på lättläst svenska Informationsmaterial på teckenspråk Parasportveckan Fritid för alla
Värmland	-	-	Ja (länk)	-	-	-	-	-
Västerbotten	-	-	-	-	-	-	Ja (länk)	GETZ utbildningswebb
Västernorrland	Ja	-	Ja (länk)	-	-	-	-	-
Västmanland	Ja	-	-	-	-	-	-	Parasportveckan
Västra Götaland	-	-	Ja (länk)	-	-	-	-	-
Örebro län	-	-	Ja (länk)	-	-	-	-	Parasportens dag (Prova-på dag) Fredagssport Poddtips RIG för döva och hörselskadade Projektet Idrottensvänner (Allmänna Arvsfonden)
Östergötland	-	-	Ja (länk)	-	-	-	Ja (länk)	Teckenspråkstolkad version av informationsmaterial (länk)

*Hur ser det ut i din förening? (Se t.ex. RF-SISU Blekinge, <https://www.rfsisu.se/distrikt/blekinge/vi-arbetar-med/inkluderande-och-jamstalld-idrott/parasport>).

**Parasportens mål (Se t.ex. RF-SISU Gävleborg, <https://www.rfsisu.se/distrikt/gavleborg/vi-arbetar-med/inkluderande-idrott/parasport>).

***En tjänst av Parasport Sverige för personer med funktionsnedsättning att hitta sin idrott. (<https://parame.se>).

****Parasport Sverige vill inkludera alla.

*****1. Rörelsenedsättning 2. Synnedsättning 3. Intellectuell funktionsnedsättning (YouTube, Så funkar parasport, ParaportSWE).

*****RF/SISU:s kunskapsportal för trygg och inkluderande idrott (<https://utbildning.sisuforlag.se/rfsisu/idrottens-webbar/trygg-och-inkluderande-idrott/>).

Tabell 4. RF-SISU distriktens webbsidor – idrott för personer med funktionsnedsättning – ekonomiska stöd

RF-SISU distrikt	Projektstöd IF				LOK	Annat/andra
	Barn och ungdom	Återstart	Anläggning	Nya anläggning		
Blekinge	x		x			Allmänna Arvsfonden
Dalarna	x	x	x			Arvsfonden
Gotland	x	x	x			Regionmiljonen
Gävleborg	x	x	x	x	x	
Halland		x	x	x	x	
Jämtland-Härjedalen	x	x			x	Arvsfonden (Boverket?)
Norrbottn			x		x	Projektstöd IF: Go Para Allmänna Arvsfonden
Skåne	x	x	x			
Småland	x	x	x	x		
Stockholm						Allmänna Arvsfonden
Sörmland	x		x		x	Allmänna Arvsfonden
Uppland	x		x	x		#allaskaharåd Allmänna Arvsfonden Stimulansmedel
Värmland	x	x	x		x	Allmänna Arvsfonden
Västerbotten	x	x	x	x	x	Allmänna Arvsfonden
Västernorrland	x*	x	x	x	x	Allmänna Arvsfonden
Västmanland			x	x	x	Projektstöd Paket: Uppstart av parasport
Västra Götaland	x	x	x		x	
Örebro län			x		x	
Östergötland	x		x		x	

*Paket 1: Idrott för personer med funktionsnedsättning, Paket 2: Inkluderande verksamhet med NPF-anpassning.

IDROTT FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Tabell 5. RF-SISU distriktens webbsidor – idrott för personer med funktionsnedsättning – utbildning

RF-SISU distrikt (totalt antal utbildningar)	Namn på utbildning	Form	Längd	Kostnad
Blekinge (9)	-			
Dalarna (31)	Den förutsägbara ledaren, föreläsning med Måns Lööf, Borlänge	Fysisk	2,5 tim	Ingen angiven
	Digital utbildning - 5 steg mot en jämställd och inkluderande idrott - en grundkurs	Digital	2,5 tim	Ingen angiven
	Den förutsägbara ledaren, föreläsning med Måns Lööf, Mora	Fysisk	2,5 tim	Ingen angiven
Gotland (12)	-			
Gävleborg (6)	-			
Halland (14)	Läran om den förutsägbara ledaren, NPF-kunskap för ledare inom idrotten	Digital	2 tim	100 SEK
	Läran om den förutsägbara ledaren, NPF-kunskap för ledare inom idrotten	Digital	2 tim	100 SEK
Jämtland-Härjedalen (7)	-			
Norrbottnen (14)	Träna barn och ungdomar med NPF	Digital	1,5 tim	250 SEK
Skåne (39)	Hur möter vi barn och ungdomar med beteendestörningar	Fysisk	2 tim	Ingen angiven
	Hur möter vi barn och ungdomar med beteendestörningar	Digital	2 tim	250 SEK
Småland (35)	Parasportens Grunder, Jönköping	Fysisk	5 tim	500 SEK
	Parasportens Grunder, Nybro	Fysisk	3 tim	300 SEK
Stockholm (41)	Parasport - Att bedriva träning för personer med intellektuella funktionsnedsättningar	Fysisk	2,5 tim	Ingen angiven
	Träna barn, ungdomar och vuxna med ADHD, autism/Asperger och andra diagnoser	Digital	3 tim	Kostnadsfri
	Parasport utbildning/workshop teckenstöd	Fysisk	2,5 tim	Ingen angiven
	Möt parasportens olika målgrupper	Fysisk	3 tim	Ingen angiven
	Träna barn, ungdomar och vuxna med ADHD, autism/Asperger och andra diagnoser	Digital	3 tim	Kostnadsfri
	Träna barn, ungdomar och vuxna med ADHD, autism/Asperger och andra diagnoser	Digital	3 tim	Kostnadsfri
Sörmland (9)	Parasportveckan - Hur en elitsatsning ser ut inom parasporten; fokus på träning	Digital	1,5 tim	Ingen angiven
Uppland (22)	Att starta och driva paraverksamhet - Fyra föreningar berättar	Digital	1,5 tim	Kostnadsfri
	Dialogcafé för vårdnadshavare till barn och unga med funktionsnedsättning	Fysisk	1,5 tim	Ingen angiven
	Parasportens Grunder	Fysisk (möjlighet att delta digitalt)	1,5 tim	Ingen angiven
	Mötesplats Parasport	Fysisk	2 tim	Ingen angiven
Värmland (20)	Att vara ledare för barn och ungdomar med dolda funktionsnedsättningar	Fysisk	3 tim	100 SEK
	Föreningsnätverket Parasport - Karlstads kommun	Fysisk	2,25 tim	Ingen angiven
	Den förutsägbara ledaren - NPF kunskap för idrottsledare - Måns Lööf i Hagfors	Fysisk	2,5 tim	Kostnadsfri
	Den förutsägbara ledaren - NPF kunskap för idrottsledare - Måns Lööf i Filipstad	Fysisk	2,5 tim	Kostnadsfri
Västerbotten (12)	-			
Västernorrland (10)	-			
Västmanland (7)	Parasportveckan- Vad är Special Olympics Sverige?	Digital	1,5 tim	Ingen angiven
Västra Götaland (77)	Parasportens grunder, Mölndal	Digital (?)	2 tim	Kostnadsfri
	Parasportens grunder, Ulricehamn	Fysisk	2,5 tim	Kostnadsfri
	Osynliga funktionsnedsättningar - två tillfällen	Digital	2 + 2 tim	300 SEK
	Digital: Osynliga funktionsnedsättningar	Digital	2,5 tim	300 SEK
Örebro län (4)	-			
Östergötland (13)	-			